

8. 7. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Máme ústavní právo vědět, Hrade! Jde přece o veřejné peníze...

Již dvacet let můžeme žádat o informace „ostošest“. Ale pořád to jaksi drhne.

Právo na informace je ústavním právem, tedy právem té nejvyšší právní síly. Letos také mj. slavíme dvacet let účinnosti informačního zákona - 106/1999 Sb. (o svobodném přístupu k informacím). Takzvaný „Lex Kužílek“ odkazující na jednoho z jeho spoluautorů, druhým byl pan Michael Žantovský. Již dvacet let můžeme tedy žádat o informace „ostošest“.

Člověk by si řekl, že za dvacet let, musí být již informační cestičky dávno prošlapány. Avšak realita je krapet jiná.

Což ukazuje následující aktuální případ.

V těchto dnech Nejvyšší správní soud (NSS) přiznal žadatelce K.B. právo na informace o platech a odměnách vedoucích pracovníků Kanceláře prezidenta republiky. Dodejme, že žadatelka je chtěla publikovat na webu platyuredniku.cz.

Proč o tom píšu - nepřijde Vám absurdní, že zvědavá angažovaná žadatelka (což zde není myšleno nijak pejorativně) musí svou „info-vec“ dotáhnout až do Brna k NSS? Tedy, že ji Hrad neposkytl informace o platech a odměnách rovnou v roce 2018, kdy si o ně požádala.

Vždyť jde o veřejné peníze, tak snad pro pět ran do Sbírký zákonů máme právo vědět, kolik berou vedoucí (!) pracovníci Hradu.

Věc je o to absurdnější, že již v roce 2012 (tedy před osmi lety ještě za V.Klause) Městský soud v Praze rozhodl, že Kancelář prezidenta republiky musí zveřejnit platy a odměny svých zaměstnanců.

Připomeňme, zmíněných údajů se tehdy úspěšně domáhali novináři z Lidových novin. Konkrétně chtěli znát hrubý plat (ne mzdu - nejde o soukromou firmu) tehdejšího prezidentova tajemníka Ladislava Jakla a vicekancléře Petra Hájka.

Kdo vlastně plní funkci hlídacího psa?

Pro informační fajšmekry si dovolím zmínit ještě jeden aspekt kauzy. Hrad relativně mazaně tvrdil, že informace nesmí poskytnout, jelikož žadatelka prý neplní funkci společenského hlídacího psa. Hradní právníci chytře použili jeden z dřívějších Nálezů Ústavního soudu ČR, který mj. požadoval, aby žadatelé o platové informace, neukojovali jen svou zvědavost, ale plnili roli zmíněného společenského hlídacího psa. Což je jistě ušlechtilé, avšak jak vidíme i zde, odpírači poskytování veřejných informací, snadno zneužitelné.

Paradoxně na ruku této argumentaci prezidentské kanceláře šel i Městský soud Praha, který v první instanci věc rozhodoval. NSS naštěstí pootočil kolem právních informačních dějin a jasně řekl - *Městský soud Praha chyboval, když tvrdil, že žadatelka o informace neplní funkci takzvaného společenského hlídacího psa, protože plánuje pouze zveřejnění informací na webu. NSS mj.*

zdůraznil, že web funguje dlouhodobě, má široký záběr, data jsou zpracována systematicky a umožňují srovnání v čase.

K tomu nezbývá na závěr než dodat, že kdy jindy by pak byla vlastně splněna role společenského hlídačského psa? Nestalo by se pak ústavní právo na informace prázdnotou schránkou?

Jako právní komentátor si dovoluji na závěr vyslovit pochvalu pro NSS, že se postavil na stranu práva na informace a potvrdil tak jeho význam. Lidé mají právo vědět, milý státě.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
VŠ pedagog, právník a publicista

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)